

Οι πρώτοι Έλληνες αγρότες

Η περίοδος από την 7η χιλιετία μέχρι την 2η χιλιετία π.Χ ήταν μια μακρά εποχή που χαρακτηριζόταν από την επέκταση της γεωργίας και κτηνοτροφίας στην ελληνική χερσόνησο και ο σταδιακός πολλαπλασιασμός των οικισμών. Σχεδόν 250 σημεία έχουν εντοπιστεί σε όλη την Ελλάδα να κατοικούνται αυτή την περίοδο, η πλειοψηφία τους όμως βρίσκεται στην ανατολική Ελλάδα. Η ξηρότητα του κλίματος της ανατολικής Ελλάδας και η αργή αναδάσωση όταν καθαριστεί το έδαφος μπορούν να εξηγήσουν αυτή την τάση.

Την ίδια περίπου εποχή κάλυπταν την εμφάνισή τους τα πρώτα καλλιεργητικά εργαλεία, όπως η πέτρινη αξίνα και το πέτρινο τσεκούρι. Η εισαγωγή του αρότρου ακόμη αργεί. Επίσης, κάνουν την εμφάνισή τους τα πρώτα κεραμικά, χωρίς όμως σχέδια, τα πρώτα στολίδια από πέτρα και κοχύλια αλλά και τα πρώτα πήλινα ειδώλια. Όλα τα παραπάνω είναι ενδείξεις ότι οι ιθαγενείς μεσολιθικοί πληθυσμοί αντικαταστάθηκαν από νεολιθικούς αποίκους ή τουλάχιστον ένα μέρος των παλαιών κατοίκων αντικαταστάθηκε και οι εναπομείναντες υιοθέτησαν ένα νέο τρόπο ζωής, ο οποίος φαίνεται ότι υιοθετήθηκε σταδιακά και όχι ξαφνικά.

Πάντως η Πελοπόννησος ήταν από τα τελευταία μέρη τα οποία αποικίστηκαν κατά την 6η χιλιετία π.Χ αφού πρώτα είχαν αποικιστεί η Κρήτη αλλά και πολλά νησιά του Αιγαίου. Άρα λοιπόν η θάλασσα δεν ήταν εμπόδιο για τους τολμηρούς αυτούς πρώτους νησιώτες. Επιπλέον, από τις αρχαιολογικές ανασκαφές στο σπήλαιο Φράχθι της Αργολίδας έχουν βρεθεί αντικείμενα που για να φτάσουν στην περιοχή έχουν ταξιδεύσει εκατοντάδες χιλιόμετρα.

Το όριο ανάμεσα στην εποχή του λίθου και στην εποχή του χαλκού δεν μπορεί να μπει σε ακριβές χρονολογικό προσδιορισμό. Τα ανθρώπινα φαινόμενα διαφέρουν από τα φυσικά και από τον ντετερμινισμό τους. Κατά την 3η χιλιετία π.Χ σε όλη την ελληνική χερσόνησο οι οικισμοί άρχισαν να πληθαίνουν, δείγμα ότι ο πληθυσμός αυξήθηκε και χρειάζονταν νέα εδάφη για κατοικία και καλλιέργεια. Το εργαλείο για αυτή την καινοτομία ήταν η εισαγωγή του αρότρου από την ανατολή.

Με τη βοήθεια του αρότρου οι καλλιεργητές μπορούσαν να καλλιεργήσουν εδάφη τα οποία πριν ήταν αδύνατο αλλά και να παράγουν μεγαλύτερες ποσότητες προϊόντων. Αυτό από μόνο του οδήγησε στην αύξηση του πληθυσμού και στην συνεχή δημιουργία νέων οικισμών. Επίσης, η εισαγωγή της καλλιέργειας του αμπελιού και της ελιάς θεωρήθηκε από ορισμένους συγγραφείς ως το καταλυτικό στοιχείο το οποίο οδήγησε στην αύξηση του πληθυσμού και των οικισμών της Πελοποννήσου. Αυτό πραγματοποιήθηκε γιατί η ελιά και το αμπέλι μπορούσαν να καλλιεργηθούν σε εδάφη που δεν ήταν κατάλληλα για την παραγωγή δημητριακών. Παράλληλα με την αύξηση του πληθυσμού λαμβάνει χώρα και οι κοινωνική και οικονομική διαφοροποίηση του πληθυσμού.

Από τις φιλολογικές πηγές ελάχιστα μαθαίνουμε για τους ιθαγενείς κατοίκους που δρούσαν στην περιοχή της ελληνικής χερσονήσου πριν την ελληνιστική τους. Όλοι αυτοί οι ιθαγενείς κάτοικοι είναι γνωστοί με το όνομα προέλληνες και με βάση γλωσσικά δεδομένα κατάγονται από την νοτιοδυτική Μικρά Ασία, γιατί στην περιοχή αυτή υπάρχουν πολλά προελληνικά τοπωνύμια. Από τη μυθολογία μαθαίνουμε επίσης πως τα ονόματά τους ήταν Πελασγοί, Κάρες, Λέλεγες και Μινύες. Εκτός από τα λιγοστά αρχαιολογικά ευρήματα οι προέλληνες μας κληρονόμησαν ένα πλούσιο αριθμό λέξεων με σπουδαιότερες τις λέξεις «γλώσσα» και «θάλασσα». Οι προελληνικές λέξεις που ενσωματώθηκαν στην ελληνική γλώσσα σχηματίζονται με την προσθήκη του προσφύματος -ευς, -μνα, -νθος, -σα, -σος, -νδος. Από τα γνωστότερες προελληνικές λέξεις είναι οι:

Κόρινθος, Ερύμανθος, Λαβύρινθος, Κνωσός, Κηφισός, Ζάκυνθος, Λάρισα, κ.τ.λ.

Ο αρχαιολόγος Κάρλ Μπλέγκεν ήταν οπαδός της θεωρίας ότι οι Έλληνες ήρθαν από τη Μικρά Ασία στην ελληνική χερσόνησο.

Η ευημερία της πρώιμης εποχής του χαλκού δεν είχε μεγάλη διάρκεια τουλάχιστον στην Πελοπόννησο. Κατά το τέλος της 3ης χιλιετίας π.Χ παρατηρείται ελάττωση των οικισμών άρα και του πληθυσμού και ένας οικονομικός μαρasmus. Όλα αυτά, μαζί με δείγματα από καμένα σπίτια όπως αυτό στη Λέρνα, σε μερικά κυκλαδίτικα νησιά αλλά και στην Ανατολή μέχρι την Παλαιστίνη δηλώνουν ότι νέοι πληθυσμοί φτάνουν στα τότε ευημερούντα μέρη και τα καταστρέφουν με σκοπό να τα κατοικήσουν ή τουλάχιστον να τα λεηλατήσουν. Μετά από μερικά χρόνια η ευημερία ξαναγυρίζει στην Πελοπόννησο όμως αυτή τη φορά οι πληθυσμοί που την αποτελούν είναι διαφορετικοί από τους προηγούμενους, τουλάχιστον αυτό δηλώνουν τα κεραμικά τα οποία χρησιμοποιεί ο νέος πληθυσμός ή τουλάχιστον το μεγαλύτερο τμήμα του. Ήταν αρχές της 2ης χιλιετίας π.Χ και σύμφωνα με τους αρχαιολόγους οι Έλληνες φτάνουν στην χερσόνησό τους. Οι Έλληνες ήταν μια ινδοευρωπαϊκή φυλή η οποία έφτασε στην ελληνική χερσόνησο, αφομοίωσε τους προηγούμενους κατοίκους της και ανέπτυξε έναν από τους πιο θεμελιώδεις πολιτισμούς του ανθρώπινου είδους.

Σχετικά με την καταγωγή των Ινδοευρωπαίων και των Ελλήνων επακόλουθα, υπάρχουν δύο κυρίως θεωρίες, η θεωρία του Κουργκάν (Kurgan expansion) και αυτή των αγροτών από την ανατολή (Anatolian farming). Η πρώτη θεωρία (Kurgan expansion) προεβλέπει ότι οι Ινδοευρωπαίοι απλώθηκαν στην Ευρώπη και Ασία από τις στέπες τις νότιας Ρωσίας έχοντας ως βοηθό τους το άλογο γύρω στην 4η με 3η χιλιετία π.Χ. Η θεωρία αυτή στηρίζεται βασικά στα γλωσσολογικά δεδομένα αλλά και σε αρχαιολογικά ευρήματα γνωστά ως τάφοι του Κουργκάν. Η δεύτερη θεωρία των αγροτών εξ ανατολής (Anatolian farming), ισχυρίζεται ότι οι ινδοευρωπαϊκοί λαοί απλώθηκαν μαζί με την μετάδοση-εξάπλωση-επέκταση της γεωργίας κατά την 8η χιλιετηρίδα π.Χ. Η πρώτη θεωρία υποστηρίζεται κυρίως από τους Marija Gimbutas και James Patrick Mallory ενώ η δεύτερη από τον Colin Renfrew και τους γενετιστές.

Γεώργιος Μητρόπουλος

Στις 13 Σεπτεμβρίου Επανεκλέξετε Δημοτικό Σύμβουλο τον Anthony Andrews

**Ανεξάρτητο Υποψήφιο
για το Central Ward
στην Δημαρχία του Randwick**

initiative | improvement | independent

**Vote 1
Group D**

14171

ΑΝΤΩΝΗΣ ΑΝΤΡΕΟΥ - 8 χρόνια στην υπηρεσία των Δημοτών του Randwick
"Ζητώ την ψήφο σας για να συνεχίσω..."

Authorised by Bill Kotsivolos, 1283 Botany Road, Mascot. Printed by Halkeas Printing 46-52 Meagher Street, Chippendale